

Черманіж, иль кон-то скоро съя навесли върху си гиѣвъ-ть за църквѣ-тѣ и получили папско-то проклятие. Само реформація-та донесла съ себѣ си яко основаніе: изникнали протестантскы-тѣ дѣвически школы и дали такъвъ потыкъ, що-то католическа-та чърква начепала да имъ противудѣйствува съ орденъ-ть на Урсула, англійски-тѣ дѣвически браства, и др. школны ордены. Иль и едны-тѣ и другы-тѣ бымы скроены по особенъ образецъ и настояще-то образованіе съгласно съ призваніе-то было оставлено върхъ домашній-ть животъ.

Колко тихо (полека) узрыва съзнаніе-то за недостатъчность-та на одно ищо! Още не съя минали 200 год. отъ какъ достойный-ть Фенелонъ е казаль: „Жена-та трѣба да ся обучава на онова, кое-то съставя задача-та на животъ-ть ѝ. Тя трѣба да надзира въспитаніе-то на дѣца-та — вадъ синове-тѣ до дѣто достигнѣть извѣстенъ върастъ, вадъ дѣщери-тѣ до дѣто ся оженять; тя трѣба да надзира поведеніе-то, нравы-тѣ и трудове-тѣ на домочадци-тѣ, да ся грижи за домоводство-то, за расходи-тѣ и др. т. Въ това си заклюява дѣлъностъ-та ѝ и това тя треба да знае.“ Иль тѣзи думы съя быле благочестыви желанія, ако гы сравнимъ съ обще-то положеніе на дѣвически-тѣ школы въ XVIII и даже въ XIX столѣтія. Нито по долни-тѣ, нито по горни-тѣ женски школы не преодѣлывать задача-та — да въспитвать за живошъ-и. Тѣ могжть най-удовлетворително да обработятъ умъ-ть за искуства и науки, тѣ могжть да съобщятъ богаты познанія, да изработятъ искусны способности, ловкость въ женски-тѣ ржкодѣлія, тѣ могжть най-послѣ да образувать учительница, пътѣ не могжть да създаджть домакыня-ща.

Кога-то казвамъ домакыня, то азъ, съгласно на по-горѣказано-то, подразумивамъ подъ тая дума не само съпругы-тѣ и майкы-тѣ, иль въобще оные жены, кон-то съя способни да управляватъ съзнателно собственно работы-тѣ на домашній бытъ, кон-то могжть, слѣдователно, да ся заемжть самостонтелно за грижж-тѣ надъ дѣца-та, да прислужватъ на болны-тѣ, въ готоварницѣ-тѣ и садоводство-то. Азъ оставямъ съвершенно на стърина другой-ть въпросъ „въспитаніе-то на жена та за мѣжъ-и“, азъ тута нѣма да разглѣдамъ сѫдо-тѣй и въпросъ „въспитаніе-то на